

Тому іноземна мова для юриста – це шлях до успішної кар’єри та світлого майбутнього.

Література

1. Про державну службу. Закон України від 10 грудня 2015 р. Електронний ресурс. Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Караваєва Т. Л. Іноземна мова у професійній діяльності спеціаліста-юриста (за результатами соціологічного дослідження). *Наукові записки Національного університету "Острозька академія"*. Серія : Філологічна. 2016. Вип. 62. С. 133-136.
3. Коротка Н. В. Іноземна мова в професійній діяльності фахівця-юриста. *Водний транспорт*. 2012. Вип. 3. С. 173-176.
4. Тимощук Н. М. Формування професійних якостей майбутніх юристів у процесі вивчення іноземних мов. *Наукові записки Вінницького національного аграрного університету*. Сер. : Соціально-гуманітарні науки. 2013. Вип. 2. С. 190-196.

Замкова Д. Р.
здобувач вищої освіти III курсу
Науковий керівник – Хаджи А. Ю.
старший викладач
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

ВЗАЄМОЗВ’ЯЗОК МОВИ І КУЛЬТУРИ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

XXI століття – це період інтенсивної комунікації, збагачений успішним розвитком оригінальних ідей і лінгвістичних концепцій. Відомо, що спілкування відбувається за допомогою мови – одного з найбільших творінь людства, найважливішого засобу спілкування, тонкого і гнучкого інструмента, за допомогою якого формується й виражається людська думка.

Особливістю мови є те, що вона являє відкриту, рухому, динамічну систему, що розвивається водночас із суспільством. Це – засіб спілкування, що у третьому тисячолітті став феноменом, вийшовши за межі суто лінгвістичних знань. З мовою пов’язані психологія людини, її свідомість, мислення, сприйняття, емоції. Саме вона і є носієм мови, і це відрізняє її від інших живих істот.

Поміж інших, мова виконує культурноносну функцію. У зв’язку з цим звернемося до поняття «культура», а точніше – розглянемо, як його трактували науковці.

Отож, М. Бахтін і В. Біблер розглядали людину крізь призму особистості, оскільки вона є представником та носієм культури [2]. Однак

останній розумів культуру в декількох аспектах. На думку В. Біблера, це форми одночасного буття і спілкування людей різних культур, самодетермінації індивіда, людського життя, свідомості й мислення, винаходу «світу вперше» [1, с. 296]. Також учений вважав, що культура притаманна лише людині, вона породжується і транслюється завдяки її творам, процесам взаємодії, спілкування особистостей, що перетворюється в міжкультурну комунікацію [1, с. 296].

Зауважимо, що у зв'язку з осучасненням суспільно-політичного й економічного життя значно зріс інтерес до культури інших народів – творчого потенціалу, не лише особистості, а й суспільства в цілому, що за таких умов вважається самобутнім, духовно здоровим, таким, яке наразі розвивається у специфічному культурно-інтеграційному й соціально-психологічному контексті.

Варто зазначити, що багато хто з дослідників, починаючи з ХІХ століття й до сьогодні, вивчали роль взаємодії мови й культури в процесі комунікації. Наприклад, С. Артановський, Ф. Боас, Г. Брутян, Д. Віко, І. Гердер, В. Гумбольдт, Е. Сепір дійшли думки, що коли представники двох різних культур спілкуються, то здійснюють міжкультурну комунікацію, під час якої мова, культура й особистість взаємодіють [2].

Протилежного погляду Є. Верещагін і В. Костомаров, які вважають, що навіть коли люди володіють однією й тією ж мовою, вони все одно не завжди правильно розуміють одне одного, а причина цьому – розбіжність культур [2].

За В. Гумбольдтом й О. Потебнею, матеріальна, духовна, національна культура втілюється в мові [2]. Д. Віко, В. Гумбольдт, Е. Сепір дотримуються такого погляду, що мова кожного народу має внутрішню форму, що виражає «народний дух» і його культуру [2]. Ю. Ємельянов, С. Тер-Мінасова вбачають взаємозв'язок між мовою, культурою й навколишнім світом [2].

Цікавого, на нашу думку, погляду дотримуються Є. Верещагін, В. Воробйов, Ю. Прохоров, С. Тер-Мінасова, вважаючи мову інструментом культури [2]. А з позиції науковців Г. Колшанського та В. Костомарова, мова – це продукт культури, водночас – важлива складова й умови, необхідні для існування культури [2].

Досліджуючи цю проблему, ми дійшли висновку, що і мова, і культура єднають людей, адже все значуще вони збирають, узагальнюють, виражають і закріплюють у творах мистецтва (слово, художні образи, картини, скульптура, пісня, танок тощо). Тобто, як вважає О. Федик, мова – це найважливіший національний ідентифікатор, завдяки якому кожна нація вирізняється з-поміж інших, усвідомлюючи себе самодостатнім та самочинним суб'єктом історії [4]. Таким чином, виникає міжкультурна комунікація. Розкриємо сутність цього поняття. Отже, міжкультурна комунікація – наука, що вивчає особливості вербального (слово) й невербального (фізіогноміка – вираз обличчя, зоровий контакт; кінесика – жести, поза, рухи тіла; такесика – дотики, потиски рук, поцілунки; проксеміка – міжособистісна дистанція, простір спілкування; паралінгвальні

засоби – інтонація, висота і сила голосу, паузи) спілкування людей різних національних та лінгвокультурних спільнот [3].

Під час такого спілкування варто пам'ятати, що саме мова, впливаючи на свідомість людей певної національності, допомагає інтерпретувати навколишній світ, викликаючи в кожній різномовної особистості його різне сприймання.

Необхідність у міжкультурній комунікації виникла через те, щоб уникати непорозуміння на ґрунті культури в ході спілкування. Адже успішний комунікативний процес – це передусім дотримання загальноприйнятих правил і норм конкретного соціуму.

Основною перешкодою на шляху до міжкультурної комунікації може стати незнання, не володіння основним її засобом – іноземною мовою, без якої не відбудеться міжкультурне спілкування і взаєморозуміння, тобто діалог культур. А розширення міжнародних контактів відбуватиметься, звичайно ж, за умови опанування іноземних мов.

За радянської й пострадянської доби іншими мовами цікавилися переважно ті, хто навчався, наприклад, на факультетах, пов'язаних із міжнародними економічними відносинами, або прагнув здобути кваліфікацію вчителя іноземної мови. Більшість пасивно споживали наукову інформацію, виконуючи завдання.

Останнім часом ставлення до опанування мовами інших країн докорінно змінилося. У такому процесі дослідники вбачають полікультурний розвиток особистості, що забезпечує людині її інтеграцію до нового суспільства й нової суспільної ситуації [4].

Таким чином, щоб вивчити мову, необхідно змінити власну позицію щодо цього: самостійно працювати, розвивати свій творчий потенціал. І вища школа не має знаходитися осторонь. Щороку виникає нагальна потреба вдосконалювати систему організації навчання, створювати ефективні дидактичні системи, нові технології й методи освітнього процесу, котрі сприятимуть інтенсивному та якісному оволодінню необхідними теоретичними знаннями і практичними вміннями, що значно підвищить рівень самостійної пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Однак, не лише не володіння іноземними мовами може стати бар'єром на шляху до спілкування з представниками різних країн. Незнання культурних особливостей інших держав також може призвести до непорозуміння під час міжкультурної комунікації. Річ у тім, що кожна особистість зростає та виховується в певному соціокультурному середовищі, де й формуються моделі її поведінки. Принаймні такого погляду дотримуються науковці П. Вербицька, В. Манакін, Г. Трейгер, Е. Холл, Ю. Шайгородський та ін. [5].

Слушною, на наш погляд, є думка Т. І. Олійник стосовно того, що у викладання іноземної мови необхідно вводити елементи культури, оскільки усвідомлення та відокремлення ознак відмінностей різних культур, толерантне ставлення до цих відмінностей стимулює лінгвістичний, когнітивний та соціальний розвиток студентів [4].

Отже, доходимо висновку, що мова – унікальне й феноменальне явище, засіб спілкування, завдяки якому передається соціальний досвід, культурні звичаї і традиції; особистість адаптується до нових соціокультурних умов; відбувається успішна міжнародна й міжкультурна комунікація, що реалізується, однак, за умови мовно-культурного зв'язку. Адже підвищення іншомовної міжкультурної компетентності сприяє й удосконаленню професійних якостей. Звідси – і пристосування до нових засобів комунікації, пізнання й осмислення іншої культури, адаптування до полікультурного простору й, звичайно, толерантне ставлення як до мови, так і до культури інших народів.

Література

1. Библер В. С. От наукоучения – к логике культуры: два философских введения в двадцать первый век. М.: Политиздат, 1990. 413 с.
2. Козак А. В., Книш Т. В. Взаємодія мови і культури у процесі міжкультурної комунікації. URL: http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/3662/1/vzayemod_movu.pdf (дата звернення: 24.09.2020 р.)
3. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. К., 2012. 288 с
4. Постригань А. В. Мова як інструмент міжкультурної комунікації для формування особистості. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197262865.pdf> (дата звернення: 24.09.2020 р.)
5. Холоденко О. В. Особливості міжкультурної комунікації. URL: <http://www.kamts1.kpi.ua/node/2483> (дата звернення: 24.09.2020 р.)

Карпенко В. О.
здобувач вищої освіти III курсу
Науковий керівник – Каширіна І. О.,
старший викладач
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ*

LEGAL TERMINOLOGY IN THE MODERN FOREIGN LANGUAGE AND METHODS OF ITS TRANSLATION

As for today, the intensification of integration processes in the world, and in particular on the European continent, in order to develop common legal standards that meet the modern needs of civilized social development require some normalization and possible changes in the structure of the national legal terminology. As a result, such a discipline as terminology has emerged in modern linguistics. Over time, this science refines its own independent functions at the intersection of other sciences, such as linguistics, logic and relevant industry specialties, in particular – legal, and accordingly legal terminology as a subsystem within the general lexical system.